

OPIO AFC Eco System -

Time: 2 1/2 hrs.

Marks:75

- Note: 1. All the questions are compulsory.
2. Figures to the right indicate full marks.

Q.1 Answer any TWO: (15)
A. Give classification of economic systems on the basis of ownership of means of production.
B. Explain the Importance of study of economic systems.
C. State the functions of Economic Systems.

Q.2 Answer any TWO: (15)
A. Write about different types of incentives.
B. Give different freedoms under capitalism.
C. Discuss efficiencies under socialism.

Q.3 Answer any TWO: (15)
A. Discuss the characteristics of mercantilism.
B. Evaluate merits of capitalism.
C. Which forces are responsible for the transformation of capitalism into welfare state?

Q.4 Answer any TWO: (15)
A. Describe Marxian theory of falling rate of profit.
B. Give account of Marxian theory of crisis and breakdown of capitalism.
C. Explain the Marxian theory of Surplus value.

Q.5(A) State whether following statement are TRUE or FALSE (08) and give reasons (Any Four).
1. Environment influences evolution of economic systems.
2. Distribution of production is not an important function of economic system.
3. Freedom of choice has limitations.
4. Normative power is related to compulsion.
5. Freedom of occupation is a feature of Socialism.
6. Social security programmes are part of welfare state.
7. Marxian theory of value is one-sided.
8. Use of machinery determines surplus value.

वेळ: २ १/२ तास

गुण: ७५

सूचना: १. सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.

२. उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.१ खालील पैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा. (१५)

- अ) अर्थव्यवस्थेचे उत्पादनांच्या साधनांची मालकी या आधारावर वर्गीकरण द्या.
ब) अर्थव्यवस्थेच्या अभ्यासाचे महत्त्व स्पष्ट करा.
क) अर्थव्यवस्थेची कार्ये विशद करा.

प्र.२ खालील पैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा. (१५)

- अ) प्रलोभनाच्या विविध प्रकारां विषयी लिहा.
ब) भांडवलशाहीतील विविध स्वातंत्र्ये सांगा.
क) समाजावादातील कार्यक्षमतेची चर्चा करा.

प्र.३ खालील पैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा. (१५)

- अ) व्यापारवादाची वैशिष्ट्ये विशद करा.
ब) भांडवलशाहीचे गुण विशद करा.
क) भांडवलशाहीचे कल्याणकारी राज्यात रुपांतरीत करणारे घटक कोणते आहेत?

प्र.४ खालील पैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा. (१५)

- अ) मार्क्सचा नफ्याचा घटता दर सिद्धांताचे वर्णन करा.
ब) मार्क्सच्या भांडवलशाहीमधील आणीबाणी व पतन सिद्धांताचे स्पष्टीकरण द्या.
क) मार्क्सचा अधिकतर मूल्य सिद्धांत स्पष्ट करा.

प्र.५(अ) खालील विधान चूक की बरोबर आहेत हे सांगा आणि त्याची कारणे द्या. (कोणतेही चार) (०८)

१. पर्यावरण अर्थव्यवस्थांच्या उत्क्रांतीवर परिणाम करते.
२. उत्पादनाचे वाटप हे अर्थव्यवस्थेचे महत्त्वाचे कार्य नाही.
३. पसंतीचे स्वातंत्र्य मर्यादित आहे.
४. आदर्शाचे सामर्थ्य सक्तीशी संबंधित आहे.
५. व्यवसायाचे स्वातंत्र्य हे समाजवादाचे वैशिष्ट्य होय.
६. सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रम हे कल्याणकारी राज्याचा भाग असतात.
७. मार्क्सचा मूल्य सिद्धांत एकतर्फी आहे.
८. यंत्रांचा वापर अतिरिक्त मूल्य ठरवतात.

प्र.५ (ब) रिक्त जागा भरा: (कोणतेही सात)

(०७)

OPIO AFC

- १ अर्थव्यवस्था _____ आहे.
अ. स्थिर ब. गतिमान क. क्रांतिकारक
- २ _____ समाजवाद लोकशाही पद्धतानी आणला जातो.
अ. पारंपारिक ब. उदारमतवादी क. लोकतांत्रिक
- ३ शुद्ध अर्थव्यवस्था _____ असते.
अ. तंत्रज्ञानाधारित ब. सैद्धांतिक क. व्यावहारिक
- ४ सकारात्मक प्रलोभने _____ शक्तीवर अवलंबून आहे.
अ. आदर्शाची ब. जबरदस्तीची क. मोबदल्याची
- ५ _____ चे स्वातंत्र्य लोकांना गुंतवणूकसाठी सक्षम बनवते.
अ. उत्पन्न ब. व्यवसायाची निवड क. गुंतवणूक
- ६ आर्थिक लाभ हे _____ प्रलोभनाचे उदाहरण आहे.
अ. सामाजिक ब. आर्थिक क. नकारात्मक
- ७ केंद्रीय नियोजन हे _____ चे वैशिष्ट्य आहे.
अ. मिश्र अर्थव्यवस्था ब. भांडवलशाही क. समाजवाद
- ८ नफ्याचा हेतू _____ आणते.
अ. गरिबी ब. असमानता क. अकार्यक्षमता
- ९ _____ कार्यक्रम कल्याणकारी राज्याशी संबंधित आहे.
अ. तंत्रज्ञान ब. रोजगारी क. सुरक्षा
- १० कार्ल मार्क्सचा जन्म _____ इथे झालेला.
अ. युएसए ब. फ्रांस क. जर्मनी
- ११ इतिहासाची भौतिक मीमांसा _____ शी संबंधित आहे.
अ. मार्क्स ब. स्मीथ क. हेगल
- १२ मार्क्सच्या मते _____ मुळे सामाजिक संबंधांची आवश्यकता वाटते.
अ. सामाजिक उत्पन्न ब. तंत्रज्ञान क. आर्थिक उत्पादन